

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Understen 1 i stadsdelen Kärrtorp i Stockholm Dp 2015-15419

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Process	2
Granskning.....	2
Synpunkter inkomna under granskning	3
Remissinstanser	3
Besvärberättigade	4
Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts	10
Stadsbyggnadskontorets ställningstagande	11
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	13

Sammanfattning

Detaljplanens syfte är att möjliggöra ny bostadsbebyggelse som tillägg i ett befintligt bostadskvarter. Avsikten med detaljplanen är att uppföra ett hus som inordnar sig väl med omgivande bebyggelse samt att spara så mycket av den grönskande gården som möjligt. Aktuell detaljplan har skickats ut för granskning under perioden 2017-06-27 – 2017-09-08. Under granskningen har 19 remisser och yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser har ingen erinran mot planförslaget. De flesta närboende som framfört synpunkter önskar att projektet inte genomförs alternativt att byggnaden sänks till tre våningar. Kontoret bedömer att den föreslagna detaljplanen kommer att påverka boende i närområdet främst genom att gårdsytan och antalet parkering minskar. Grannar kommer att få mindre solljus och mer insyn. Trots det kommer även fortsättningsvis en god

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

boendemiljö kunna uppnås i kvarteret. Detaljplanen kommer att bidra med 17 nya lägenheter i ett kollektivtrafikhärla område.

Inkomna synpunkter förlanleder inga ändringar av förslaget. Kontoret föreslår att förslaget till detaljplan antas.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att möjliggöra ny bostadsbebyggelse som tillägg i ett befintligt bostadskvarter. Avsikten med detaljplanen är att uppföra ett hus som inordnar sig väl med omgivande bebyggelse samt att spara så mycket av den grönskande gården som möjligt. Planen innebär också att vissa karaktärskapande träd på gården ges skydd mot fällning.

Process

Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2016-04-28, § 13, att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja planarbete för Understen 1.

Plansamråd för Understen 1 pågick under perioden 2017-06-27 – 2017-09-08. Samrådsmöte hölls 2016-11-24 i Tekniska nämndhuset där ca 10 personer närvarade.

Frågor som lyftes fram under samrådet var bl.a.:

- Projektets påverkan på kulturmiljö.
- Att dagvatten behöver utredas mer.
- Oro för minskat dagsljusinsläpp och skuggning.
- Att gården minskas och träd och berghäll försvinner.
- Att barnperspektivet behöver lyftas mer.
- Att man ska bygga någon annanstans
- Att de motsätter sig att parkeringen minskas.

Vissa frågor har utretts mer i det fortsatta planarbetet andra har förklaras utförligare i planbeskrivningen. De förändringar som gjorts i planförslaget efter samrådet är att parkeringen har minskats och gården utökats. Berghällen på gården bevaras vilket gör att det blir mindre sprängningar och att fler träd kan sparas.

Granskning

Detaljplanen skickades ut för granskning under perioden 2017-06-27 – 2017-09-08. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen

samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Granskningstidens slutdatum var från början 2017-08-08 men förlängdes eftersom vissa brev med underrättelsen om granskningen inte kommit fram. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, på Skarpnäcks stadsdelsförvaltning samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner.

Synpunkter inkomna under granskning

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i planakten.

Remissinstanser

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att kommunen bör redovisa effekterna av påkopplingen av området till kombiledingen till reningsverket i Henriksdal och hur det påkopplade området påverkar möjligheten att följa MKN. Dagvattenutredningen har en beskrivning av MKN för Strömmen samt Mälaren-Årstaviken, medan planbeskrivningen endast beskriver Mälaren-Årstaviken. Länsstyrelsen anser att planbeskrivningen även bör beskriva recipienten Strömmen. Vidare bedömer vi att kombinationen av gröna tak och perkolation av takdagvatten kan omhänderta näringsämnen på ett bra sätt. Länsstyrelsen har i övrigt inget att erinra mot planförslaget enligt 5 kap. 22 § PBL.

AB Fortum Värme

Fortum Värme har inget att erinra angående denna remiss

Trafikverket

Trafikverket har inga synpunkter på rubricerad detaljplan.

Stockholm vatten och avfall

SVOA förväntar sig att de fördröjnings- och renings åtgärder som planens dagvattenutredning beskriver byggs och förverkligas med hänvisning till Stockholm stads dagvattenstrategi. Anslutande nät för spill- och dagvatten i Vikstensvägen m.m. är kombinerat och har begränsad kapacitet varför fördröjning av dagvatten inom fastigheten är extra viktigt.

Besvärberättigade

M A

Om husbygget i Understen 1 kommer till stånd kommer vår boendemiljö avsevärt att försämrast. För oss som bor på nedre botten kommer konsekvenserna att bli extra stora, men jag ser även att konsekvenserna för alla som bor runt gården blir betydande. Till att börja med kommer vår redan mörka lägenhet att bli ännu mörkare, vi kommer inte längre att se någon himmel. Istället kommer vi att se rakt in i en vägg och eventuellt, om fönster planeras på den sidan, rakt in i andra människors lägenheter. Förutom väggen och andra människors privatliv kommer vi att från vårt köksfönster se parkerade bilar.

Det finns ett berg utanför och en hel del grönska, bland annat ett vackert hagtornsträd. Även om det i det nya förslaget talas om att berget ska finnas kvar kommer vad jag förstår hagtornsträdet huggas ned samt annan grönska tas bort. Jag misstänker att det sparade berget inte längre kommer att vara en lika spännande plats att vara på för barnen, dels för att grönska tas bort, dels för att det nya huset kommer att ligga nära.

Vår gård är en unik och mycket nyttjad 50-talsgård. Både vuxna och barn använder gården frekvent. Om bygget av ett modernt femvåningshus kommer till stånd förändras karaktären på gården totalt, och som tidigare nämnts förlorar vi som bor längst ut mot Vikstensvägen kontakt med gården. Jag är också orolig för hur trafiksituationen utanför våra portar kommer att se ut. Detta kommer antagligen också innebära att det blir direkt olämpligt att låta barn röra sig själva på gården.

Hur jag ska orka med detta arbete under byggnationen är för mig obegripligt. Hur människor som är pensionerade, sjukskrivna eller kanske föräldralediga och därmed är hemma på dagarna ska stå ut med det hela övergår mitt förstånd. Självklart behöver det byggas fler lägenheter i Stockholmsområdet, men att på detta smaklösa sätt förstöra en fin 50-talsgård samt försämrast boendesituationen för oss befintliga hyresgäster känns inte rimligt. Det finns andra platser att bygga på.

C Å

Undertecknad motsätter mig å det grövsta bebyggelse av höghus på vår gård! Själv är jag bunden till min lägenhet, glädjen är att jag kan få kontakt med ljus, natur genom min balkong och få kontakt med

vår vackra gård och luften. Ett skymmande hus skulle innebära hemsk instängdhet för mig. Vår gård har ju även en väl använd härlig lekpark som är väl använd! Rör inte vår fina och unika gård!

S B

Det planerade huset blir högre än befintlig bebyggelse och det finns ingen presenterad godtagbar lösning för hur Primula skall ersätta sopstugan. Jag är även oroad över att man med denna förtätning inne på en historiskt värdefull, planerad innergård förstör dess värden och försämrar boendemiljön med parkering längs sidorna av huset. Det är viktigt att inte normalisera ny bebyggelse alldeles för nära befintliga hus. Oron är stor för att Primula fortsätter förtätningen av området på samma okänsliga sätt. Hellre bygga där man planerar vid IP och på Nytorps gärde. Om detta ändå går igenom så vill jag att man INTE bygger ett hus som är högre än befintliga hus runt det.

P J

Först och främst är det djupt olyckligt att det som var en inbjudan till stadsbyggnadskontoret att komma att berätta om planer och process presenteras som inkommen synpunkt då de lämnades långt innan handlingar presenterats. Jag väntar fortfarande på svar på några av det jag ställde. En förutsättning vid sådana här projekt att det bör ske med tät och nära relation och kommunikation med sina hyresgäster. Detta är en av Primulas sämsta egenskaper.

Tycker att samordningen med andra byggplaner i Kärrtorp det behöver utredas mer både tidsmässigt och konsekvenser för boende i huset som väter mot Kärrtorpvägen/Vikstensvägen.

Upplevelsen av denna gård idag är att den är rätt mörk. Vi vet idag att ljus främjar hälsa. Projektet är litet och förvanskar kvarterets karaktär. Om planerat hus var utformat annorlunda och lägre kanske jag tyckt annorlunda. Det är fortfarande oklart hur avgränsning ska ske mellan parkering och för de boende som nu får bilar direkt utanför portar. Om det nu ska byggas så sänk huset, se över parkeringar igen, var tydligare med miljöstuga och utveckla båda gårdarna. Se över gästparkeringar i hela Kärrtorp.

S S

Barnperspektivet är åsidosatt i detaljplanen och Stadsbyggnadskontoret är också helt öppen med att någon barnkonsekvensanalys inte har gjorts. Jag vill att Stadsbyggnadskontoret redogör för varför konsekvenserna för barn skulle vara små eftersom det bara byggs 17 nya bostäder. Konsekvenserna för framförallt de barn som bor på gården blir ju enorma, oavsett antalet bostäder som planeras.

I den reviderade detaljplanen står följande: Planförslaget ändras så att mer av gården kan sparas. Bergknallen bevaras vilket också innebär större möjlighet att spara träd. Jag vill att Stadsbyggnadskontoret ger mig ett konkret och väl underbyggt svar på hur bergknallen kan bevaras. Jag vill också att Stadsbyggnadskontoret och Primula konkretiserar och specificerar vilka träd som kommer att sparas och vilka träd som kommer att fällas.

Jag har aldrig känt en så stor otrygghet i mitt boende som med Primula som hyresvärd. Stockholms Stad borde kanske väga in hyresgästernas uppfattning om Primula som hyresvärd innan ni låter dem bygga sönder fantastiska innergårdar?

Jag har inte fått något brev om det bearbetade förslaget, och jag känner minst två grannar som inte heller fått något brev trots att de lämnat synpunkter. Ni väljer att lägga granskningsperioden mitt under sommaren, då många är lediga och kanske inte ens hemma. Dessutom valde ni att i samband med första granskningsomgången sätta upp lappar i trappuppgångarna om möjligheten att lämna synpunkter istället för att som var fallet med Näskubben skicka personliga brev till de som var berörda. Det är alltså många faktorer som försvårat den demokratiska processen, där uteblivet brev om det omarbetade förslaget är det allvarligaste.

B L

Jag har läst igenom samrådsredogörelsen och tagit de av de synpunkter som kommit in från boende samt från Skönhetsrådet och Stadsmuseet. Det som slår mig är att synpunkterna från de boende är starkt kritiska och väldigt samstämmiga. Jag vänder mig mot Stadsbyggnadskontorets kommentar om att: "Den föreslagna byggnaden kommer att få konsekvenser för närboende men inte så pass allvarliga att det gör det olämpligt att bygga på platsen." Då det klart och tydligt går att läsa det motsatta i de flesta av de inkomna synpunkterna från de boende. De boende som skickat in genomtänkta och upprörda synpunkter bör inte avvisas på detta sätt. Förslaget är helt olämpligt och bör förkastas. Självklart är det viktigt att bygga men 17 lägenheter går faktiskt att bygga på många andra ställen där byggnaden inte förstör för flera hundra människor samt förstör kulturhistoriska värden!

J och C L

Vi framförde i december en rad olika frågor och synpunkter på det förslag som tagits fram kring det tänkta bygget som vi då satte oss emot. Ståndpunkten gällande bygget är densamma som tidigare och utifrån det som då framfördes har det inte getts svar för bl.a. oss som är boende på Arkövägen. Detta med att byggnationen med 17

stycken tilltänkta lägenheter ligger inom influensområdet som en del att nå det uppsatta målet om 40 000 lägenheter till 2020 känns som en nål i en höstack. Där måste man titta och tänka större och se över att bygga nya stadsdelar m.m.

I den planbeskrivning som tagits fram står det att Kärrtorp är utpekad som en kulturhistoriskt värdefull miljö. Frågan är återigen varför man då ska uppföra en tilltänkt byggnation med fem våningar mitt bland hus som har tre våningar och även förstöra en gammal och anrik gård? Om det anses som ett lågt punkthus, vad är då de befintliga byggnaderna runtomkring som har tre våningar? Det känns lite naivt som Primula framför att man ska uppföra ett lågmålt hus som kommer att inordna sig väl med omgivande bebyggelse.

Vad säger t.ex. den hyresvärd, Svenska Bostäder som har lägenheter på Arkövägen? Har de fått möjlighet att yttra sig kring detta utifrån deras hyresgästers åsikter? Skulle planerna för byggnationen bli verklighet, hur är det tänkt med byggtrafiken under den tiden? Vart ska alla fordon t.ex. vända? Kommer man hålla på inne på gården med detta?

På gården finns det idag ett flertal träd, bl.a. då tallar som inte kommer att kunna ersättas på överskådlig tid om man bebygger gården. Att skriva att gårdens yta kommer att minskas något om detaljplanen genomförs känns lite märkligt. Självklart så kommer ju gården att minskas drastiskt om det hela genomförs. Det har skrivits att gården används för lek av barn boende i kvarteret. Om man genomför det som är tänkt står det å ena sidan att bergknallen kommer att finnas kvar men att lek på bergknallen kommer att påverkas negativt på grund närheten till den planerade byggnaden. Vart tar då barnperspektivet vägen i detta om det blir en försämring mot hur det är idag?

Enligt ritningen så är huset näst intill tänkt att byggas där trottoaren är idag. Vid samtal med politiker sades det från dem att det tilltänkta huset skulle flyttas längre in på gården men så är inte fallet som det nu går att utläsa? Som det framfördes i december så kommer det bli än mer skugga och sämre med ljusinsläpp till de befintliga lägenheterna som finns idag. Varför bygga när det blir skuggat och så stor påverkan för oss som är boende?

A S

Med det nya 5-våningshuset finns en risk för påtaglig skada på kulturhistoriska värden för den gård som trädgårdsarkitekt Walter

Bauer, ritade. Höjden på huset bör justeras så att den är mer anpassad till området. Alltså max 3 våningar. Vidare så bör avståndet till omkringliggande byggnader ökas för att minska skuggning och insyn. Genom att bygga så högt och tajt som planerat så försämras ljusinsläppet avsevärt i flertalet omkringliggande lägenheter.

För min del skulle motståndet minska om jag visste att det nya projektet även innebar förbättringar för mig och min familj. Exempel på förbättringar för min del skulle vara att det skapas en elbil- och lastcykelpool på nya parkeringen samt att en av de nya fräscha lokalerna reserveras för Hyresgästföreningen så att vi som bor i området kan nyttja lokalen för barnkalas och liknande. Bygg så att alla tjänar på det.

C L

Det är en mycket dålig idé att placera ett femvåningshus på vår grönskande och välanvända innergård. Det är de fina talldungarna och bergknallarna som ger innergården och kvarteret dess karaktär och det som gör att kvarteret är ett bra ställe att bo på. Gården är hela kvarterets sociala nav, och om man stympar den, så förstör man andan i kvarteret. Förutom huset vill man ju även bygga en parkering som kommer att ta ytterligare en stor tugga av innergården och göra den till en stympad liten parentes bland asfalt och betong. Ett femvåningshus bland dessa trevåningshus kommer dessutom att drastiskt försämma tillgången på dagsljus för alla som bor på gården. Det faktum att byggtrafiken måste köra runt innergården eftersom lastbilarna inte kan vända på Vikstensvägen kommer att innebära ett ökat slitage på både de gamla husen och gården. Förutom att det gör miljön ännu sämre för oss boende under byggtiden.

V S

Planförslaget skulle kunna ta betydligt större hänsyn till sociala, arkitektoniska och miljömässiga värden och bör förbättras.

M B

Jag protesterar härmed och motsätter mig starkt byggandet av ett bostadshus inne på vår gård. Vi bor i ett välplanerat område med lektya för barn, lite vacker uppskattad natur, fungerande sopsorteringshus och en välbehövlig parkeringsplats. Att förstöra detta genom att tränga in ett hus på denna begränsade yta är hänsynslöst mot oss boende runt gården. En oro finns också att under en längre tid få en stor arbetsplats med byggtrafik och

sprängningar precis utanför fönstren. Snälla, snälla förstör inte vår boendemiljö och stoppa genast detta hemska projekt!

P W

Ni kunde ha hållit informationskvällen i närheten av oss istället för att tvinga oss in till ert kontor. Vi har många pensionärer på gården vilket betyder att de inte har någon tillgång till dator och saknar därmed all möjlighet att hänga med i vad som händer med era planer och datum, som endast finns att nå på webben. Träffade en äldre dam på gården igår som inte har en aning om vad mail och web är överhuvudtaget. Hon bad mig framställa hennes syn på det planerade bygget. ”Skulle de som bestämmer utsätta sina egna föräldrar eller gamla anhöriga att bo mellan 2 byggarbetsplatser? Det ska ju byggas både på gården och i Centrum. Jag kommer att bli sjuk av det här. Jag är ju hemma hela dagarna. Vart ska jag ta vägen? När bygget är färdig, om jag fortfarande lever, kommer jag få mycket mörkare hemma med höga hus på båda sidorna. Vart ska jag göra? Hur kan vi stoppa tokeriet?”

Lägenheterna i tex port 33 kommer inte att få en enda solglimt om ni bygger det planerade huset. Är det en ”begränsad omfattning” av förändringar i ljusförhållanden? För att inte tala om utsikten rakt in i en vägg. Klart att det blir en STOR påverkan för de som berörs. Lägenheterna i port 33 kommer att sakna ALL utsikt åt alla håll på gårdssidan. Det bor minst 8 st hundar på gården. Det kommer att sprängas och bankas endast några enstaka meter från våra fönster. Hundar reagerar starkt på höga ljud och framför allt smällar. Det bor väldigt många pensionärer på gården som inte en chans att komma undan. Min man har ett hemmakontor vilket betyder att han inte kommer att få någon arbetsro alls.

Jag kan inte se något svar på hur byggtrafiken kommer att lösas även då några tog upp frågan i sina synpunkter. Eftersom det inte går att vända lastbilar på Vikstensvägen måste det innebära att byggtrafiken måste ledas in och runt hela gården. Hur ska vi våga släppa ut våra barn och hur ska vi själva kunna gå ut överhuvudtaget utan att riskera bli påkörda. Om vägen blockeras av byggtrafik hur ska räddningsbilar komma fram?

Gällande parkeringsplatser i Kärrtorp har vi inte har någon som helst möjlighet att hyra andra platser än de Primula äger. De planera 13 platserna ska delas av 206 befintliga lägenheter och då ska även läggas till de nya planerade 17. Det finns folk som har bilen i arbetet och utan den försvinner inkomsten.

S W

Att köra in tung bygg trafik på en sådan liten gata där det inte går att vända och där det vistas mycket barn låter inte så sunt. Det ligger en förskola på Vikstensvägen i anslutning till erat bygge där det kommer bli stora störningar för Dagisbarnen. Då jag har migrän behöver jag tyst omkring mig, det kommer inte att bli tyst på Gården med sprängningar och maskinbuller under än väldigt lång tid, vi har i dag bara tvåglas fönster så det går inte att stänga ute buller. Jag har även hemmakontor, ska jag då behöva sitta på en byggarbetsplats och jobba. Hur kommer dom som är pensionärer och bor på gården eller i direkt anslutning till bygget att må? dom kanske är hemma mycket på dagarna då bygget pågår. Ni vill även ta bort parkeringsplatserna för oss som har bil? ni hänvisar till kollektivtrafiken? Nu använder jag min bil i jobbet och kan inte åka kommunalt till mina kunder i Norrland/Dalarna. Jag tycker det är konstigt att man får/vill förstöra boendemiljön för flera hundra boende med endast 17 nya lägenheter.

A O

Snälla åk till platsen och titta innan absurt beslut tas!! Kläm inte in en byggnad som tar bort ljus och förstör hela arkitekturen och karaktären på denna trånga yta! Det ska ju redan byggas på Kärrtorpsvägen 24 (pärlans förskola) och stänga in från det hållet också! Dessutom blir det orimligt bullrigt under lång tid! Jag jobbar natt också och ser år av sömnlöshet framför mig...

H B

Protesterar mot detta bygge. Förstör ju den K-märkta gården! Vem orkar bo kvar, när ni vill förstöra hela miljön?

Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts

- Att projektet ska stoppas.
- Att byggnaden bör sänkas till 3 våningar.
- Att konsekvenserna för de närboende blir för stor. Gården minskas, det blir mer insyn och mindre solljus.
- Att barnkonsekvenser borde utredas mer än det som gjorts under planarbetet och redovisats i planbeskrivningen.
- Att parkeringsplatsen ska vara kvar.
- Att kulturmiljön påverkas för mycket, gällande gården och Kärrtorps bebyggelsestruktur.
- Att störningarna under byggtiden kommer att bli för stora.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kulturmiljö

Boende menar att gården är K-märkt och därför ska bevaras. K-märkt är ett allmänt använt samlingsbegrepp för många olika typer av lagskydd avsedda att skydda bebyggelse och miljöer med kulturhistoriskt värde. Begreppet K-märkt har dock ingen juridisk innebörd i sig självt. Området har en kulturhistorisk klassning gjord av Stockholm stadsmuseum, inget annat skydd. Klassningen innebär att kulturmiljön ska tas i beaktande i avvägningen mellan olika intressen men inte något stopp mot att bygga eller göra tillägg.

Gården

Gården kommer att påverkas om projektet genomförs. Men de delar som bebyggs är idag framför allt parkering och sophus. Idag tar sophus och parkering upp 15% av gården. I förslaget tar byggnad, sophus och parkering upp 20%. Det kommer fortfarande finnas ytor för lek och rekreation. Solstudien visar även att gårdens solförhållanden kommer påverkas väldigt lite av den nya bebyggelsen. Karaktärsskapande träd och en berghäll skyddas för att minska intrånget i de rekreativa delarna av gården. Flera boende vill skydda fler träd än de som markerats i plankartan. Skydd mot fällning brukar bara sättas på träd av stor betydelse och som kan bli väldigt gamla, framför allt ekar. I den här detaljplanen finns fällningsskydd på tallarna på gården för att de är viktiga för gårdens karaktär och att de är träd som kan uppnå hög ålder. Det finns andra träd som har betydelse för gården som inte är så beständiga att de kan ges ett fällningsskydd. Utöver de träd som skyddas i detaljplanen har byggaktören ambitionen att spara fler. Vilka går att läsa i planbeskrivningen.

Parkering

När staden växer måste olika intressen vägas mot varandra för att få till en så effektiv markanvändning som möjligt. Många boende i Kärrtorp upplever att det är brist på gatuparkeringar nära bostaden. På avgiftsbelagda parkeringsplatser i Kärrtorp är däremot belägningsgraden förhållandevis låg, enligt stadens studier. Detta gäller främst parkeringsplatser vid Kärrtorps IP och Kärrtorps gymnasium. Stadens bedömning är därför att det generellt inte råder brist på parkeringsplatser i Kärrtorp. Kvarteret Understen 1 ligger nära tunnelbanan vilket ger goda förutsättningar för boende att använda kollektivtrafik.

Planprocessen

Det finns flera boende som har önskat en privat dialog om detaljplanen. I de fall frågorna har handlat om detaljer eller berör bara en person har det kunna ske via mail eller telefonsamtal. Men för frågor som berör fler används planprocessens olika steg för dialog och återkoppling (samråd-samrådsredogörelse samt granskning-granskningsutlåtande). Detta för att samma information ska nå alla. Under processen har kommunikation skett med annons, lappning i portarna, brev till fastighetsägare och till dem som lämnat synpunkter i samrådet, utställning på tekniska nämndhuset och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning samt information på Stockholm stads hemsida. För den som inte har dator har det funnits andra sätt att ta del av informationen. Granskningstiden låg under sommaren men förlängdes därför till 6 veckor för att fler skulle ha möjlighet att svara. Eftersom stadsbyggnadskontoret fick kännedom om att vissa av breven med underrättelse om granskning inte hade kommit fram gjordes ett extra utskick och granskningstiden förlängdes.

Byggtiden

Under byggtiden finns det regler som styr hur mycket en byggarbetsplats får bullra och vilka tider. Det kan ändå vara påfrestande att bo nära en byggarbetsplats, men det är tyvärr inte något som går att undvika i en växande stad. Under byggtiden finns det också krav på att boende och räddningstjänsten ska kunna komma fram till bostäderna. Det är inte bestämt hur byggrafiken ska gå. Det är en fråga som löses i ett senare skede.

Barnkonsekvenser

Barnkonsekvenser har utretts i projektet och slutsatserna presenterar i planbeskrivningen. Däremot har inte en utredning tagits fram som presenteras i ett separat dokument. Att barnkonsekvenser utreds i en detaljplan innebär inte att barn aldrig kommer att påverkas av byggprojekt. Däremot innebär att frågan lyfts fram och man kan i projektet undersöka vilka åtgärder som kan göras för att förbättra för barn. Att man ser till att det även i fortsättningen är en bra miljö för barn att vistas i. Det innebär också att Stadsbyggnadsnämnden kan ta ett informerat beslut.

Byggnaden

När ett kvarter förtätas är det svårt att undvika att det blir mer insyn, skuggning och att utsikt förvinns. I arbetet med förslaget har dessa frågor försökt lösas så bra som möjligt. En av anledningarna att detaljplanen föreslår ett punkthus istället för ett lamellhus längs

gatan är att ett punkthus ger större avstånd till grannarna och ger mindre skuggning. Byggnadens placering har inte ändrats sedan samrådsförslaget. Om förslaget skulle sänkas till 3 våningar skulle många välbehövliga lägenheter försvinna.

Hantering av dagvatten

Inom kvarteret finns det goda möjligheter att omhänderta dagvatten lokalt. Detaljplanen säkerställer att sådana möjligheter finns. Kommunen hanterar frågan om omhändertagande av dagvatten i genomförandeskedet, som en del i bygglovsprocessen.

Bygg någon annanstans

Stockholm har en lång rad bostadsprojekt på gång, stora och små. Varje projekt är värdefullt för att minska den bostadsbrist som finns i Stockholm. Förslaget i detaljplanen följer de direktiv som finns i Stockholms översiktsplan, att bygga i kollektivtrafikhärlägen och att förtäta staden.

Övrigt

- Svenska bostäder har haft möjlighet att yttra sig under planprocessen men inte skickat in några synpunkter.
- Det är föreslaget ett nytt sophus bredvid den nya byggnaden.
- Frågor angående Primula som hyresvärd och byggaktör besvaras inte av Stadsbyggnadskontoret utan får ställas direkt till Primula.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Den föreslagna detaljplanen kommer att påverka boende i närområdet främst genom att gårdsytan och antalet parkeringsplatser minskar. Grannar kommer att få mindre solljus och mer insyn. Trots det kommer även fortsättningsvis en god boendemiljö kunna uppnås i kvarteret. Detaljplanen kommer att bidra med 17 nya lägenheter i ett kollektivtrafikhärlägen område.

Kontoret föreslår att förslag till detaljplan antas.

Madeleine Lundbäck
Tf. planchef

Helena Hultgren
stadsplanerare